

Beredskab – når et barn udsættes for vold eller seksuelle overgreb

Sådan handler vi, når vi får mistanke eller viden om, at et barn/ung har været udsat for vold eller seksuelle overgreb.

Indhold

Indhold	2
Når et barn udsættes for vold eller seksuelle overgreb	3
Kontakt	4
Det forebyggende arbejde.....	5
Tegn på vold og seksuelle overgreb.....	5
Tal med barnet.....	6
Når mistanke eller viden opstår	7
Når du skal lave en underretning	8
Handleveje	9
Hvad sker der, når du som fagperson har sendt en underretning?.....	13
Hvad står der i loven?.....	14
Læs mere	16

Kolofon

Beredskabet er udarbejdet af Center Familie og Handicap og politisk godkendt februar 2014. Beredskabet har senest gennemgået en tværfaglig revidering i 2017 af fagpersoner fra Familiehuset, tandplejen, sundhedsplejen, PPR og myndighed.

Når et barn udsættes for vold eller seksuelle overgreb

Vi har i kommunen ansvar for at sikre, at børn og unge får de bedst mulige vilkår for god trivsel og udvikling. Vi har et særligt ansvar i forhold til at forebygge vold og seksuelle overgreb – og til at håndtere det når skaden er sket.

Beredskabet er altså skrevet til ledere og frontpersonale såsom dagplejere, sundhedsplejersker, lærere og pædagoger, PPR, tandplejere; i det hele taget fagpersoner der i det daglige arbejder med børn i alderen 0-18 år i Rebild Kommune. Det er endvidere skrevet til de myndigheds personer og ledere, der er ansat i Center Familie og Handicap, og som beskæftiger sig med børn og unge med særlige behov i samme aldersgruppe.

Som voksne og fagpersoner har vi ansvaret for at beskytte børn og unge og bidrage til, at vi så tidligt som muligt bliver opmærksomme på, og reagerer, hvis børn og unge udsættes for vold eller seksuelle overgreb. Hvordan vi gør det, er beskrevet i dette beredskab. Det skal sikre, at alle ansatte som arbejder med børn og unge, har kendskab til de handleanvisninger og procedurer, vi følger i sådanne situationer.

Hvis du ved, hvad du skal være opmærksom på, kan du reagere.

De følgende definitioner på vold og seksuelt overgreb er taget fra:

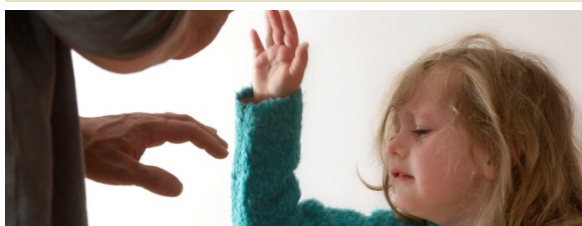
[Socialstyrelsens hjemmeside](#) > Børn og unge > Overgreb > Kommunalt beredskab

Hvad er seksuelt overgreb?

I tilfælde hvor en voksen begår seksuelt overgreb på et barn, er der tale om at:

- Den voksne udnytter barnets tillid
- Det seksuelle overgreb krænker barnets integritet
- Det er en handling, som barnet ikke kan forstå eller misforstår, og som barnet ikke er modent til at give samtykke til
- Det seksuelle overgreb er udtryk for den voksnes behov og på den voksnes betingelser.

Bemærk at et barns overværelse af andres seksuelle handlinger også kan være et overgreb.

Hvad er vold?

"Vold er en handling eller trussel, der – uanset formålet – er egnet til, eller skader en anden persons integritet, eller som skræmmer, smerter eller skader personen – uanset om personen er et barn eller en voksen. Volden kan have samme effekt på andre personer, der overværer eller overhører handlingen. Volden kan både være en bevidst handling eller en handling, der sker i affekt. Handlingen overskrider samfundets love og normer [...] Enhver form for vold bringer barnets udvikling og sundhed i fare.

Kontakt

Team Tidlig Indsats

Råd og vejledning om vold og overgreb samt modtagelse af underretninger.

Åbningstid: mandag-onsdag kl. 08.00-15.00, torsdag kl. 08.00-17.00 og fredag kl. 08.00-14.00.

Telefon: 21 35 90 80.

Udenfor åbningstid kan du kontakte politiet på telefon: 114. Politiet tager ved behov kontakt til den sociale døgnvagt i Rebild Kommune.

Mail: underretning@rebild.dk

Brug den [elektroniske underretningsblanket på rebild.dk](#), når du laver en underretning – du finder den under: www.rebild.dk> borger> familie og handicap> underretning

Øvrige relevante kontakter:

Centerchef, Center Familie og Handicap

Telefon: 99 88 77 77

Faglig leder, Familieteamet

Telefon: 99 88 94 64

Faglig leder, Handicapteamet

Telefon: 99 88 78 60

Leder af PPR

Telefon: 99 88 78 88

Rebild Kommunes omstilling

Telefon: 99 88 99 88

Børnehus Nord

Åbningstider: mandag – onsdag samt fredag kl. 08.00-15.00, torsdag kl. 08.00-17.00.

Telefon: 99 82 33 99

Mail: bornehusnord@aalborg.dk

Håndtering af pressen

Pressen er ofte interesseret i sager om vold og seksuelle overgreb. Alle henvendelser fra pressen viderefremmes til og håndteres af centerchefen for Center Familie og Handicap.

Det forebyggende arbejde

Lederen i den enkelte institution er ansvarlig for at få diskuteret, hvordan I kan hjælpe til forebyggelse og tidlig opsporing. Som leder skal du ligeledes sikre, at nye medarbejdere informeres om beredskabet, så de ved, hvordan de skal handle i en konkret sag. 2 gange om året skal beredskabet sættes på dagsordenen blandt medarbejderne, sådan at man altid er opdateret på handlevvejene. Når der jævnligt skabes rum for at debattere emnet på jeres arbejdsplads, er der også større chance for at der handles – og handles rigtigt – når en mulig sag dukker op.

I Rebild kommune arbejdes der bl.a. med forebyggelse gennem:

- God Familiestart
- Team Tidlig Indsats
- Det Koordinerende Børneteam
- Projekt Fælles Indsats
- Fritidspas
- Anonym rådgivning
- Tandplejen

Tegn på vold og seksuelle overgreb

Du finder en liste over mulige tegn, signaler og reaktioner ved vold og seksuelle overgreb på Socialstyrelsen.dk/SISO under Seksuelle overgreb > Tegn og reaktioner.

Tegn og reaktioner på seksuelt overgreb kan eksempelvis være:

Fysiske symptomer

- Synlige mærker på kroppen
- Symptomer omkring kønsorganer
- Mave- og fordøjelsesproblemer
- Området omkring munden
- Påfaldende fysisk fremtoning

Læs mere på Socialstyrelsen.dk

På Socialstyrelsen.dk under Børn og Unge > Overgreb > Kommunalt beredskab findes mange gode og letforståelige beskrivelser og refleksionsspørgsmål.

Mulige psykiske tegn og reaktioner

- Umotiveret gråd – angstreaktioner - utryghed
- Apati – opgivenhed – meningsløshed – depression
- Manglende selvværdsfølelse – hjælpeløshed – passivitet
- Påfaldende aktiv seksuel adfærd
- Modvilje mod at være sammen med en bestemt person
- Aggressivitet – destruktivitet – hyperaktivitet

Uddybning af ovenstående punkter samt en langt større liste af tegn, signaler og symptomer findes i vejledningsmaterialet "Den professionelle tvivl" på [socialstyrelsens hjemmeside](http://socialstyrelsens.dk).

Tal med barnet

Mange gange er det en enkelt sætning eller bemærkning fra barnet, som skaber bekymringen. Og hvad gør man så?

En del af de fagpersoner som arbejder med børn, og pludselig bliver betroet en "hemmelighed", kan ofte blive usikre på, hvad de må snakke med barnet om, da de har lært, "at hvis et barn kommer med udtalelser om mulige overgreb, det har været udsat for, skal det anmeldes til politiet, og så må man ikke snakke med barnet, før barnet er videoafhørt af politiet"

Det må man godt!

Man må bare ikke "afhøre" barnet, og heller ikke lave sin egen videoafhøring, selvom det er gjort i bedste mening og tro på, at det så kan bruges som bevis i lighed med politiets videoafhøring. Det kan det ikke!

Der er særlige regler for, hvordan videoafhøring skal foregå, og dette må kun udføres af specialuddannet politipersonale.

Når barnet eksempelvis fortæller, at "*far / mors kæreste / onkel Peter eller mor har rørt ved min tissemand*", er det nødvendigt at spørge barnet. Det sker for at klarlægge, om det er sket på en uskyldig måde (badesituation, toiletbesøg eller lignende), eller om der er grund til bekymring for, at barnet har været udsat for et overgreb.

Det kan man gøre ved at bruge åbne spørgsmål med hv-ord. Eksempelvis "*Hvornår gør han/hun det?*", "*Hvorfor gør han/hun det?*" "*Hvor gør han/hun det?*" "*Hvad siger du, når han/hun gør det?*" "*Hvad siger mor/far?*". Se nedenstående troværdighedsskema fra Nordjyllands Politi.

Hvis barnet ved de uddybende spørgsmål bekræfter bekymringen, runder man samtalen af med at forsikre barnet om, at man har hørt hvad barnet siger. Derefter fortæller man barnet, at man bliver nødt til at fortælle nogen, om det barnet har fortalt, så barnet kan blive hjulpet til, at det ikke sker igen.

Åbne spørgsmål

Høj troværdighed

Når mistanke eller viden opstår

Hvis du som fagperson eller leder får mistanke eller konkret viden om, at et barn/ung har været udsat for vold og/eller seksuelle overgreb, har du pligt til at foretage en underretning til kommunen.

Du skal være opmærksom på, at du har underretningspligt, selvom der allerede er et samarbejde i gang omkring barnet.

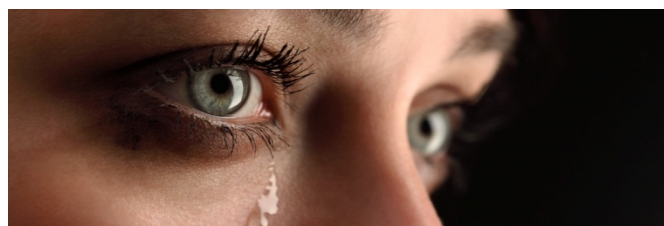
Husk: Din underretningspligt går altid forud for din tavshedspligt. Det vil sige, at du i en situation hvor du vurderer, at du efter gældende regler skal foretage en underretning, **ALDRIG** overtræder din tavshedspligt. Det er **vigtigt**, at du forholder dig til det følgende, inden du gør noget.

Få råd hos Team Tidlig Indsats

I Center Familie og Handicap kan Team Tidlig Indsats vejlede og rådgive dig i sager, hvor du har mistanke om vold og eller seksuelle overgreb begået mod børn/unge.

Ring: 21 35 90 80

Skal vi orientere forældrene?

Hvis mistanken/viden er rettet mod forældre/stedforældre, må du **IKKE** kontakte eller sige noget til forældrene/stedforældrene om det. Det er myndighedsrådgiver eller politiets opgave at orientere og inddrage forældrene. Det er vigtigt, at du overholder dette af hensyn til sagens efterforskning og barnets beskyttelsesbehov.

I sager hvor det er forældrene, der er under mistanke for at foretage sig noget strafbart, eller der i øvrigt er afgørende hensyn til barnet, kan forældrenes ønske om aktindsigt begrænses.

Institutionen orienterer i samarbejde med politi/myndighedsrådgiver, hvis mistanke/viden er rettet mod andre end forældre/stedforældre

I sager hvor mistanke/viden er rettet mod andre end forældre/stedforældre, orienterer institutionen efter koordinering med myndighedsrådgiver forældrene om underretningen. Myndighedsrådgiver / funktionsleder i myndighed involverer politiet.

Som udgangspunkt skal forældre altid orienteres og inddrages i forhold som vedrører deres børns trivsel og udvikling. Dette gælder også i forbindelse med en underretning, hvis viden eller mistanke ikke er rettet mod forældre/stedforældre.

Kontakt Team Tidlig Indsats, hvis du er i tvivl om, hvordan du skal forholde dig til forældrene.

Når du skal lave en underretning

En underretning foretaget af en fagperson må ikke være anonym jævnfør den skærpede underretningspligt (se afsnittet: Hvad står der i loven?).

Underretningspligten indtræder straks, når du som fagperson får kendskab til eller grund til at antage, at et barn eller ung under 18 år har været udsat for overgreb eller anden alvorlig omsorgssvigt.

Du skal altså også underrette, når du har en begrundet bekymring, og ikke kun når du har konkret viden.

Det er vigtigt, at Center Familie og Handicap så hurtigt som muligt får mulighed for at gribe ind.

Der er notatpligt på underretninger. Det vil sige, at underretningen skal kunne dokumenteres skriftligt.

Du kan underrette via

[Underretningsblanket på rebild.dk](#) :
www.rebild.dk > borger > familie og handicap > underretning

Mail: underretning@rebild.dk

Telefon: 21 35 90 80

Alle underretninger går til Team Tidlig
Indsats

Sådan skriver du en underretning

Din underretning skal bygge på faktiske, konkrete iagttagelser (hvad man har set, hørt osv.). Den skal indeholde en faglig beskrivelse af barnets situation, hvor både styrker og svagheder indgår.

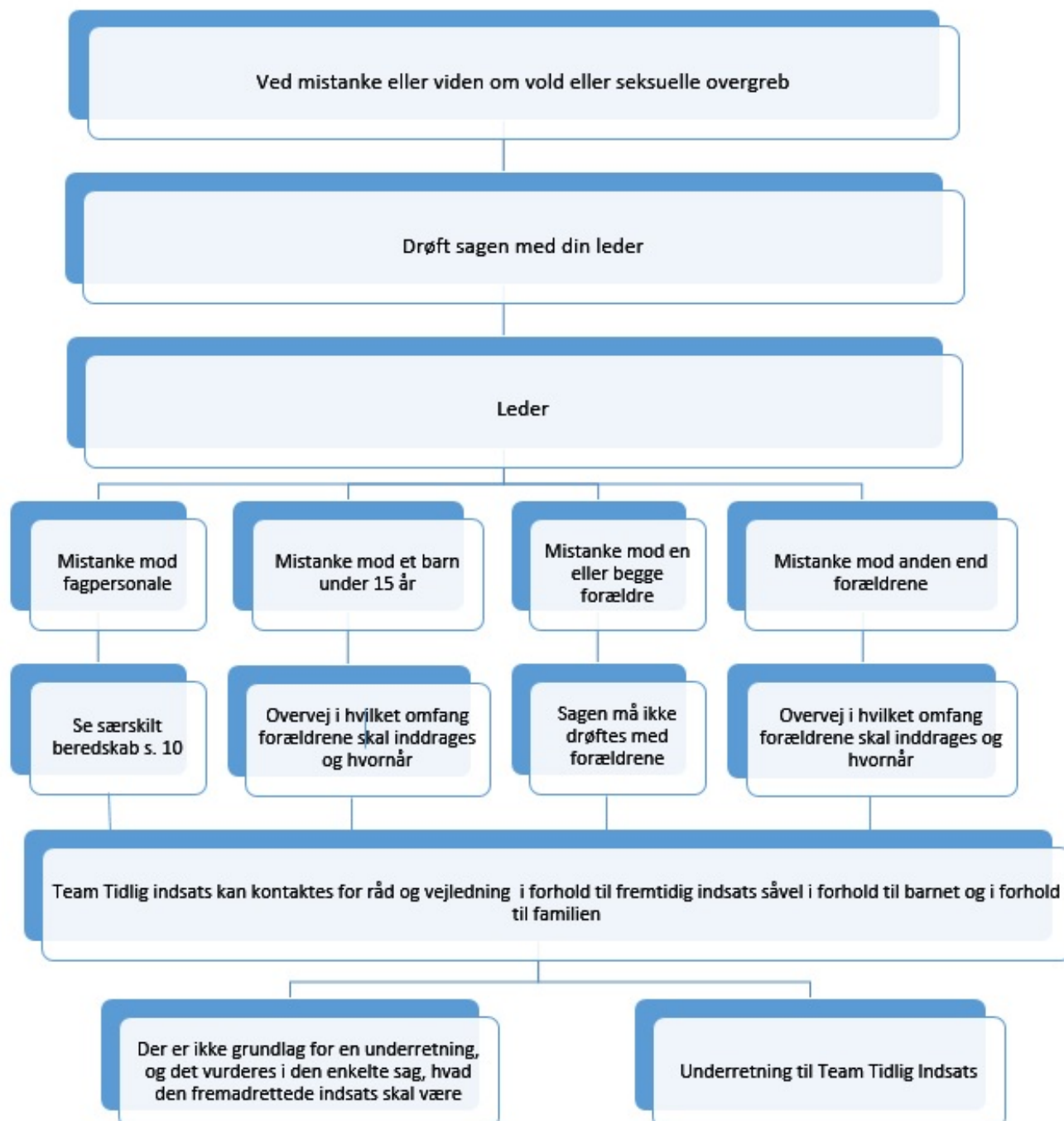
Forhold dig så objektivt som muligt til situationen. Beskriv fakta og undgå at tolke på det du har hørt eller set.

Elementer i en underretning:

- Barnets navn, CPR-nr. samt navn og adresse på forældre
- Underretters navn, adresse, e-mail, og tlf. på arbejdssted
- Anledning til underretningen
- Barnets situation, familiens situation, dine observationer eventuelt med eksempler
- Hvad gør dig bekymret? – vær tydelig omkring dette
- Hvor længe har det stået på?
- Er der akut fare for barnet?
- Beskriv hvad I indtil videre har gjort for at udbedre forholdet samt resultatet heraf
- Beskriv forældrenes holdning til forløbet (men ikke høre dem, hvis der er mistanke om overgreb fra deres side)
- Husk dato og underskrift

Handleveje

Konkret viden

Medarbejder	Leder
<p>Orienter omgående din leder og aftal hvem der gør hvad i forhold til en underretning.</p> <p>Kontakt eventuelt Team Tidlig Indsats eller politiet for råd og vejledning.</p> <p>Der skal sendes en underretning hurtigst muligt.</p> <p>Skriv dine observationer og viden ned ift. de tegn, signaler og hændelser der ligger til grund for din bekymring - husk at skrive dem ind i underretningen. Lyt til barnet. Du må gerne stille forståelsesspørgsmål eller afklarende spørgsmål (se eksempel side 6). Samtalen med barnet vil bl.a. indgå som et af elementerne i den beskrivelse, som fagpersonen skal videregive.</p> <p>Afhør ikke barnet – det er politiets opgave. Politiet stiller detaljerede spørgsmål om hændelsen, omfang, tidspunkt for overgrebene osv. i forbindelse med afhøringen af barnet.</p>	<p>Som leder er du ansvarlig for, at der bliver foretaget en underretning.</p> <p>Hvis du underretter mundtligt eller telefonisk, skal du hurtigst muligt derefter sende en skriftlig underretning.</p>

Mistanke

Medarbejder	Leder
<p>Bevar roen og tag din mistanke alvorligt</p> <p>Drøft sagen med en kollega der også er tæt på barnet eller din leder.</p> <p>Skriv dine observationer ned: Tegn, reaktioner, signaler og hændelser der lægger til grund for din bekymring. Lyt til barnet. Du må gerne stille forståelsesspørgsmål eller afklarende spørgsmål (se side 6). Hvis der skal skrives en underretning eller foretages en politianmeldelse, vil samtalen med barnet indgå som et af elementerne i den beskrivelse, som fagpersonen skal videregive. Det handler om at skaffe dokumentation til det videre forløb.</p> <p>Afhør ikke barnet – det er politiets opgave. Politiet stiller detaljerede spørgsmål om hændelsen, omfang, tidspunkt for overgrebene osv. i forbindelse med afhøringen af barnet.</p> <p>Kontakt din nærmeste leder, Team Tidlig Indsats eller politiet for råd og vejledning om hvordan du skal forholde dig.</p> <p>Hvis det viser sig at din leder er uenig i, at der skal foretages en underretning, skal du huske din personlige underretningspligt – kontakt gerne Team Tidlig Indsats for råd og vejledning.</p>	<p>Som leder er du ansvarlig for, at der bliver foretaget en underretning.</p> <p>Vurder oplysningerne og observationerne fra din medarbejder. Vurder om det giver anledning til en underretning.</p> <p>Drøft eventuelt sagen med en lederkollega eller Team Tidlig Indsats.</p> <p>Husk at dokumentere dine handlinger og observationer.</p> <p>Orientér din medarbejder om hvorvidt oplysningerne har ført til en underretning. Hvis du ikke mener, der skal sendes en underretning, skal du orientere medarbejderen om, at han/hun stadig kan gøre brug af sin personlige underretningspligt.</p>

Mistanke/konkret viden om en ansat

Medarbejder	Leder
<p>Kontakt din leder – og kun din leder – hvis du har viden eller mistanke om, at en kollega har begået vold eller seksuelle overgreb mod et barn.</p> <p>Din leder har ansvaret for at gå videre med sagen.</p> <p>Notér hændelser, observationer og viden.</p> <p>Hvis mistanke/viden retter sig mod en leder, skal du kontakte familie- og handicapchef på telefon: 99 88 77 77. Centerchefen har ansvaret for at koordinere det videre forløb, og blandt andet underrette direktøren med særligt ansvar for Center Familie og Handicap.</p>	<p>Som leder er du ansvarlig for, at der bliver foretaget en underretning – send den skriftligt til Team Tidlig Indsats.</p> <p>Familie- og Handicapchef har ansvaret for at koordinere det videre forløb fx i forhold til politianmeldelse, inddragelse af HR og Udvikling (da der er tale om en personalesag), orientering af øvrige ansatte, andre forældre, bestyrelse mfl.</p> <p>Orientér i samarbejde med politi og myndighed forældrene.</p>

Mistanke/konkret viden om en leder

Medarbejder/leder	Medarbejder/Leder
<p>Hvis din viden er rettet mod din leder/lederkollega, skal du kontakte familie- og handicapchef på telefon: 99 88 77 77.</p> <p>Notér hændelser, observationer og viden.</p> <p>Centerchefen har ansvaret for at koordinere det videre forløb, og blandt andet underrette direktøren med særligt ansvar for Center Familie og Handicap.</p>	<p>Send en skriftligt underretning til Team Tidlig Indsats.</p> <p>Familie- og Handicapchef har ansvaret for at koordinere det videre forløb fx i forhold til politianmeldelse, inddragelse af HR og Udvikling (da der er tale om en personalesag), orientering af øvrige ansatte, andre forældre, bestyrelse mfl.</p> <p>Orientér i samarbejde med politi og myndighed forældrene.</p>

Mistanke/konkret viden hvis krænkeren er et barn/børn under 15 år

Medarbejder	Leder
<p>Overrasker du børn i situationen, spørg dem da på en neutral måde om, hvad de laver/leger, og hvor de eventuelt har set eller kender denne leg fra? Lyt til børnene og undgå at afhøre dem.</p> <p>Drøft og afklar eventuel din viden/mistanke med en kollega, som også kender barnet/børnene.</p> <p>Skriv ned hvilke tegn, reaktioner eller hændelser, der ligger til grund for din viden eller mistanke – undlad tolkninger.</p> <p>Hvis du har fået din viden eller mistanke af en pårørende eller andre, skriv da vedkommendes beskrivelse så konkret som muligt og undlad at tolke på oplysningerne.</p>	<p>Vurdér medarbejderens oplysninger; herunder om karakteren af oplysningerne tyder mere på en eksperimenterende leg end på en overgrebssituation.</p> <p>Drøft eventuelt sagen med en lederkollega eller Team Tidlig Indsats.</p> <p>Der skal ved leg og aktiviteter, der vækker tvivl og bekymring om et seksuelt overgreb, altid foretages en underretning til kommunen både i forhold til det barn, der er blevet udsat for overgreb af et andet barn, og i forhold til det barn der har udsat et andet barn for overgreb.</p> <p>Hvis det er afklaret at det drejer sig om en voldelig eller seksuel handling, skal du eventuelt sammen med medarbejderen - allerede samme dag - indkalde og/eller orientere begge børns forældre om hændelsen.</p> <p>Ved samtalen med forældrene skal du orientere om, at der skal sendes en underretning til kommunen på hvert af børnene, så de kan få den relevante hjælp og støtte.</p> <p>Hvis der i forløbet opstår mistanke om, at et af børnene har været udsat for seksuelt overgreb fra forældre eller andre voksne i forældrenes sted, skal du underrette kommunen med en særskilt underretning, uden at forældrene bliver orienteret.</p>

	Herefter anvendes proceduren vedrørende viden eller mistanke rettet mod forældre eller andre voksne i forældres sted.
--	---

Hvad sker der når du som fagperson har sendt en underretning?

Center Familie og Handicap *skal* orientere underretter om, hvorvidt underretningen har givet anledning til en undersøgelse eller en foranstaltning. Det gælder dog ikke hvis særlige forhold gør sig gældende, fx særlige hensyn til det pågældende barn/den unge (Serviceloven § 155 b, stk. 2).

Center Familie og Handicap *kan* på baggrund af et konkret skøn vælge at orientere underretteren om, hvilken type foranstaltning der er iværksat samt tidshorizonten for den, hvis det vil kunne have væsentlig betydning for den støtte, som underretteren kan yde barnet/den unge. Det gælder dog ikke, hvis særlige forhold gør sig gældende, fx særlige hensyn til det pågældende barn/den unge (Serviceloven § 155 b, stk. 3).

Derfor kan CFH ikke altid give dig som underretter en fuldstændig tilbagemelding på, hvordan vi konkret håndterer situationen omkring et barn på baggrund af en underretning. Selvom det kan virke frustrerende, er det vigtigt at "skynde sig langsomt". Vi skal gribe ind hurtigst muligt, men sagsforløbet skal samtidig ske på en fagligt forsvarlig måde.

Hvis du oplever, at CFH ikke handler tilstrækkelig på baggrund af din underretning, kan du underrette Ankestyrelsen om din bekymring. Ankestyrelsen kan herefter vælge at tage sagen op og undersøge om kommunes indsats er tilstrækkelig (Serviceloven §65).

Sådan behandler vi en underretning

Alle underretninger i nye sager om børn og unge som kommunen modtager, går til Team Tidlig Indsats i Center Familie og Handicap. I eksisterende sager er det den myndighedsrådgiver der har sagen, som behandler den pågældende underretning. Myndighedsafdelingen skal forholde sig til underretningen inden for 24 timer. For at sikre at 24 timers fristen overholdes, opfordrer CFH til at alle underretninger sendes til underretning@rebild.dk eller via den elektroniske underretningsblanket, som findes på rebild.dk

Arbejdsgang i myndighed ved underretninger

1. Administrative medarbejdere i CFH har følgende opgave når der indkommer en underretning:

- Oprettelse af sag i DUBU samme dag som underretning modtages (ved nye sager)
- Journalisering af underretning i DUBU
- Registrering til rette rådgiver i Team tidlig indsats/eksisterende rådgiver
- Afsendelse af kvitteringsbrev til underretter indenfor 6 dage
- Ved modtagelse af underretninger i eksisterende sager inddrages anden rådgiver med henblik på vurdering af, hvorvidt de nye oplysninger giver anledning til en justering af indsatsen (second opinion).

2. Team Tidlig Indsats/myndighedsrådgiver drøfter sagen med funktionsleder inden for 24 timer, når det handler om vold og/eller seksuelle overgreb.

Hvis underretningen kommer ind via den sociale døgnvagt, skal myndighedsrådgiver altid kontakte funktionsleder hurtigst muligt.

3. Team Tidlig Indsats/myndighedsrådgiver skal afholde børnesamtale med barnet. Det kan være uden forældrenes tilstedeværelse. Hvis mistanken er rettet mod (én af) forældrene, skal børnesamtalen afholdes uden forældrenes tilstedeværelse. Denne samtale finder oftest sted i barnets skole eller børnehave, og det kan være relevant at fx klasselærer eller kontaktpædagog deltager som støtte for barnet, der har ret til en bisidder. Bisidderen er med for at drage omsorg for barnet, og er ikke aktivt deltagende i samtalen.

Team Tidlig Indsats/myndighedsrådgiver konsulterer telefonisk politiet forud for evt. politianmeldelse. Myndighedsrådgiver beslutter om der skal indgives politianmeldelse. Indgives der anmeldelse til politiet, visiteres sagen til Børnehus Nord. Der træffes afgørelse om at iværksætte en børnefaglig undersøgelse. Team Tidlig Indsats/myndighedsrådgiver søger efter behov konsultativ sparring hos Børnehus Nord.

Børnehuset yder konsultativ bistand til myndighedsrådgiver, krisestøttende samtaler til barnet eller nærmeste pårørende, og de bidrager via klinisk udredning til den børnefaglige undersøgelse. Der afholdes sagsråd hvor myndighedsrådgiver, politi og sygehus må udveksle oplysninger omkring barnet.

Politiet tager stilling til evt. retsmedicinsk undersøgelse og videoafhøring af barnet. Hvis barnet skal videoafhøres foregår det i Børnehuset, og myndighedsrådgiver samt fagperson fra Børnehuset deltager.

Team Tidlig Indsats/myndighedsrådgiver afholder underretningsmøde med forældrene. Hvis mistanken ikke er rettet mod forældrene, afholdes underretningsmødet typisk førend der gennemføres børnesamtale. Hvis der er indgivet politianmeldelse mod (én af) forældrene, oplyses der på dette møde om anmeldelsen.

Hvad står der i loven?

Her følger et udpluk fra lovgivningen – Serviceloven (SEL) – som har betydning for arbejdet med børn, der har været udsat for seksuelle overgreb og/eller vold.

Underretningspligt – SEL § 154

Den der får kendskab til, at et barn eller en ung under 18 år fra forældres eller andre opdrageres side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling, eller lever under forhold, der bringer dets sundhed eller udvikling i fare, har pligt til at underrette kommunen.

Skærpet underretningspligt – SEL § 153

Personer der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunalbestyrelsen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage:

- 1) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte,
- 2) at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold,
- 3) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten, eller
- 4) at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb.

Stk. 2. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte regler om underretningspligt for andre grupper af personer, der under udøvelsen af deres erhverv får kendskab til forhold, eller grund til at antage, at der foreligger forhold som bevirker, at der kan være anledning til foranstaltninger efter denne lov. Social- og indenrigsministeren kan endvidere fastsætte regler om, at andre grupper af personer har underretningspligt efter stk. 1, nr. 2 i forbindelse med aktiviteter uafhængigt af deres erhverv.

Serviceovens kapitel 11 beskriver forskellige former for særlig støtte, blandt andet:

- Praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet
- Familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer
- Aflastningsordning
- Kontaktperson til barnet/den unge og/eller familien
- Praktiktilbud
- Anbringelse uden for hjemmet

Mulighed for udveksling af oplysninger i det tidlige forebyggende arbejde – SEL § 49 a:

Skole, skolefritidsordning, sygeplejersker, sundhedsplejersker, læger, tandlæger og tandplejere ansat i den kommunale sundhedstjeneste, dagtilbud, fritidshjem og myndigheder der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, kan indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende et barns eller en ungs personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig som led i det tidlige eller forebyggende samarbejde om udsatte børn og unge.

Udveksling af oplysninger mellem kommune og politiet – SEL § 49 b.

Kommunale myndigheder der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, og politiet og anklagemyndigheden kan indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende et barns eller et ungt menneskes personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig som led i forebyggelsen af overgreb mod børn og unge.

Regelgrundlag for børnehus – SEL § 50 (pligt til at bruge børnehuset i overgrebssager)

§ 50 a.

Kommunalbestyrelserne i regionen skal oprette et børnehus i hver region til undersøgelse af et barns eller en ungs forhold, når barnet eller den unge har været udsat for overgreb eller ved mistanke herom.

Stk. 2. Social- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om børnehusenes indretning, drift, finansiering og opgaver m.v.

§ 50 b.

Når et barn eller en ung har været udsat for overgreb, eller ved mistanke herom, skal kommunalbestyrelsen til brug for den børnefaglige undersøgelse efter § 50 benytte det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 50 a.

§ 50 c.

Under behandling af en sag, hvor et børnehus benyttes, jf. § 50 a, kan personalet i børnehuset, politiet og anklagemyndigheden og sundhedsmyndigheder, autoriserede sundhedspersonaler og kommunale myndigheder der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende barnets eller den ungs personlige og familiemæssige

---

omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling.

Læs mere

Herunder findes relevante hjemmesider og pjecer hvis du ønsker mere viden.

Hjemmesider

Socialstyrelsen – kommunale beredskaber: <https://socialstyrelsen.dk/born/overgreb/indsatsteam-overgreb>

[Muligheder indenfor rådgivning om overgreb](#) • [Seksualitet og overgreb](#) •

[Januscentret](#) • [Børnerådet](#) • [Børns Vilkår](#)

[Familievold](#)

Pjecer

[Tag signalerne alvorligt](#) – Ankestyrelsen.

[Udveksling af oplysninger mellem kommuner, politiet og anklagemyndigheden samt i børnehuse](#) – Ankestyrelsen.

[Seksuelle overgreb – nej tak](#); forebygovergreb.dk

Inspirationskatalog til udarbejdelse af beredskab: [Inspiration til beredskabsplan](#) - Socialstyrelsen

Hent fagligt vejledningsmateriale: [Den professionelle tvivl](#) - Socialstyrelsen